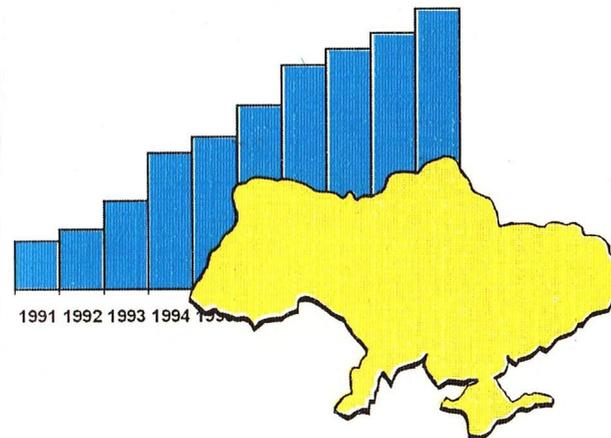

Міністерство освіти і науки України
Донецький державний університет
економіки і торгівлі
ім. М.Туган-Барановського

Спільні європейські проекти
TEMPUS/TACIS JEP-10832-99/UKR
REAP UKR/395/41/0024

Торгівля і ринок УКРАЇНИ

Випуск 12

Донецьк - 2001

Міністерство освіти і науки України
Донецький державний університет економіки і торгівлі
ім. М. Туган-Барановського

Спільні європейські проекти
TEMPUS/TACIS JEP-10832-99/UKR
REAP UKE/395/41/0024

ТОРГІВЛЯ І РИНОК УКРАЇНИ

Тематичний збірник наукових праць
з проблем торгівлі і громадського харчування

Випуск 12
Том II

Донецьк – 2001

ББК 65.422

Колектив авторів

Торгівля і ринок України. Тематичний збірник наукових праць з проблем торгівлі і громадського харчування. Випуск 12. Том II. / Відп. ред. О.О.Шубін.– Донецьк: ДонДУЕТ, 2001. – 245 с.

Редакційна колегія:

Шубін О.О., к. х. н. (відповід. редактор);
Садеков А.А., к.е.н. (заст./відп. редактора);
Донець Л.І., к.е.н. (відповід. секретар);
Аветісова А.О., к.е.н.;
Амітан В.Н., д.е.н.;
Бакунов О.О., к.е.н.;
Балабанова Л.В., д.е.н.;
Білопольський М.Г., д.е.н.;
Брітченко Г.І., д.е.н.;
Горожанкіна М.С., к.е.н.;

Крихтін Є.І., д.е.н.;
Ландик В.І., к.т.н.;
Макогон Ю.В., д.е.н.;
Омелянович Л.О., д.е.н.;
Поклонський Ф.Є., д.е.н.;
Сальников О.М., к.е.н.;
Семенов А.Г., д.е.н.;
Сухарев П.М., к.е.н.;
Чацкіс Ю.Д., к.е.н.

Збірник розрахований на наукових та практичних працівників, керівників торговельних та інших галузевих підприємств, викладачів вищої школи, аспірантів, магістрантів, студентів.

Рекомендовано до друку Вченою Радою Донецького державного університету економіки і торгівлі ім. М.Туган-Барановського. Протокол № 8 від 29.03.2001.

Збірник входить до Переліку наукових видань, затвердженого ВАК України, в яких можуть публікуватися основні результати дисертаційних робіт.

Бюлетень ВАК № 4 /1999.

ISBN 966-7634-06 X

©Донецький державний університет
економіки і торгівлі
ім. М.Туган-Барановського

ПІДПРИЄМНИЦТВО ТА МЕНЕДЖМЕНТ

УДК 504:658.012.32

ЦІЛІ ЕКОЛОГІЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Алімжан Садеков

У даній статті висвітлено особливості організації підприємництва, орієнтованого на екологію: Дано аналіз природоохоронних цілей екоменеджменту в контексті загальних цілей підприємства; розглянуто цілі екоменеджменту з позицій системного підходу до їх визначення.

Організований на основі аналізу зовнішніх і внутрішніх умов підприємства екологічний менеджмент планомірно і систематично формують екологічно орієнтовану і контрольовану охорону довкілля. При цьому як особлива проблема виступає зв'язок різноманітних цілей і встановлення меж необхідного розміру "екологічної орієнтації".

Центральною метою екоменеджменту є уникнення і зниження негативного впливу на довкілля. Правда, така постановка цілі не передбачає жорсткого екологічного принципу і вимоги повного скорочення навантаження на природу з боку підприємства, бо цілком очевидно, що будь-яка економічна діяльність у формі виробництва і споживання зв'язана з відповідним впливом на екосистему.

Отже, орієнтована на екологію організація підприємства повинна здійснюватися на фоні "допустимих" розмірів впливу на природу чи так званого "оптимального навантаження" на довкілля. Ця вимога передбачає облік здатності екологічної системи до регенерації, тобто до усунення нанесеної шкоди і попередження екологічної рівноваги. Сучасний основоположний принцип охорони довкілля – принцип sustainable development (сталого розвитку) – якраз і походить із обліку цих вимог для досягнення перспективного екологічного розвитку. Через недостатні знання про вплив економічних процесів на рівновагу в природі до цього часу не представляється можливим кількісно виміряти оптимальний розмір навантаження на екологію. З урахуванням цього замість констатації "об'єктивних норм поведінки" екологічний менеджмент орієнтується при встановленні природоохоронних цілей на відносне покращення якості довкілля. Для цього можуть використовуватися багаточисленні види різноманітних індикаторів [1]. При цьому законодавчо фіксовані екостандарти з прагматичної точки зору і як вираження суспільно важливих норм поведінки створюють додаткові критерії для орієнтації підприємницької діяльності на екологічні вимоги.

У зарубіжних підходах управління, спрямованих на громадськість, і концепціях етики діалогу облік екологічних вимог громадськості як орієнтир підприємницької активності розглядається як необхідна передумова для збе-

- внутрішні;
- національні.

Заощадження держави розглядаються як частина бюджетних коштів, що виділяються на інвестування, та коштів від перевищення доходів над видатками державного бюджету.

Значним потенціалом внутрішніх джерел інвестиційних ресурсів є заощадження населення. З огляду на світовий досвід заощадження населення мають великий вплив на темпи економічного зростання в країні. Дослідження Світового банку свідчать, що одна третина громадян України опинилася за межею бідності, причому узагальнений рівень їхнього споживання приблизно на 10 % нижчий від межі фізичного виживання. Особливістю економіки України є те, що приріст заощаджень населення в усіх формах залишається високим при відносно низьких офіційних доходах.

Причина криється в значному тіньовому секторі в країні, який, за визначенням деяких дослідників, охоплює 60 % економіки. Близько 40 % населення одержує офіційно не зареєстровані доходи. Значна частина заощаджень вкладається в короткострокові активи, які забезпечують високу доходність, або вивозиться за кордон. Кошти населення – це не повною мірою реалізоване в Україні джерело інвестиційних ресурсів.

Значним потенційним джерелом реального інвестування є кошти, які вивозяться за межі країни. Потенційні можливості цього джерела надзвичайно великі, враховуючи, що обсяг капіталів, вивезених за кордон із України за останні два роки, становить близько 5 млрд. доларів, а загальна їхня сума за роки реформи досягла 20 млрд. доларів.

Зовнішні заощадження як джерело інвестицій можуть надходити в країну у вигляді іноземних інвестицій та у вигляді фінансових запозичень.

Динаміка прямих іноземних інвестицій в Україні позитивна: на початок 1995 року вони становили 483,5 млн. доларів, у 1996 – 896,9 млн. доларів. У 1997 – 1438,2 млн. доларів, у 1998 – 2053,8 млн. доларів. У 1999 – 2781,7 млн. доларів. Тобто на початок 1999 р. іноземних інвестицій надійшло у країну у 5,7 разу більше, ніж у 1995 р.

Основою національних заощаджень є заощадження суб'єктів господарювання. Це частина внутрігосподарських фінансових ресурсів.

На мікрорівні потенційні джерела інвестиційних ресурсів можуть формуватися за рахунок власних коштів суб'єктів господарювання, позичених і залучених. Серед внутрішніх джерел перш за все виділяють амортизаційні відрахування, з яких формується амортизаційний фонд. За своїм економічним складом амортизаційний фонд є неінфляційним джерелом. Можливість амортизаційного фонду як джерела реальних інвестицій залежить від стабільності цін.

Іншим джерелом інвестиційної діяльності є прибуток. За останні роки питома вага інвестицій в структурі використання прибутку значно зменшилася.

Зовнішніми стосовно підприємства потенційними джерелами здійснення інвестиційної діяльності є також кошти, мобілізовані в результаті емі-

сії акцій, одержані цільові асигнування із бюджету, прямі інвестиції як іноземних, так і національних інвесторів, облігації, кредити і т.ін.

Одним із дуже важливих показників ефективності інвестицій для підприємств малого бізнесу є строк окупності вкладень, тому що підприємцю, який не має великого грошового капіталу, дуже важливо якнайшвидше повернути внесені в справу кошти. Тому при вирішенні питання про інвестування він орієнтується перш за все на оцінку терміну окупності та повернення вкладень.

Таким чином, основною проблемою потенційних джерел інвестування в Україні є створення умов для їхньої трансформації в реальні джерела інвестиційних ресурсів. Розв'язання цієї проблеми сприятиме активізації інвестиційної діяльності в економіці України.

Література

1. Абрамова І.М., Пенська І.О. Проблеми розвитку підприємництва в Україні. // Фінанси України.- 1999.-№ 4. - с. 20-24.
2. Богатин Ю.В., Швандар В.А. Оценка эффективности бизнеса и инвестиций. – М.: Финансы, ЮНИТИ – ДАНА, 1999. – 254 с.

УДК 658.012.32

КОНЦЕПЦІЯ ВИРОБНИЧОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ПІДПРИЄМСТВА

Ігор Брітченко

У даній статті розкривається головне призначення концепції виробничого менеджменту як визначення принципових підходів до розробки її системи.

Виробничий менеджмент розглядається як система взаємопов'язаних елементів, які характеризують виробництво, його організацію, технічне обслуговування, управління виробничою стратегією, виробництвом в оперативному процесі, матеріальним забезпеченням виробництва, ціноутворенням, трудовими та інформаційними ресурсами та інше [1].

Виробничий менеджмент, безпосередньо пов'язаний з операційною функцією, є важливим фактором як для розвитку промисловості в цілому, так і для успішного функціонування орієнтованого на ринок конкурентноспроможного підприємства.

Менеджер виробничої сфери (операційний менеджер) – організатор виробництва, пов'язаного з переробкою вхідних ресурсів і виходів продукції для задоволення потреб.

Ураховують такі напрями розвитку сучасного виробництва:

- демонополізація виробництва: розукрупнення підприємств, розформування великих об'єднань, продаж частки висококонцентрованого вироб-

ництва, створення підприємств-дублерів;

- створення умов вільного переливання капіталу;
- створення конкурентного середовища формування малих підприємств, паралельних виробництв, модернізація діючих виробництв, відкритість зовнішньому середовищу;
- мобільність робочої сили, гнучкість та готовність до самовдосконалення;
- наведення порядку на виробництві як за кількістю промислово-виробничого і управлінського персоналу, так і за дисципліною праці, створення виробничої культури; виробляти тільки те, що може бути проданим;
- створення нових робочих місць і на підприємствах, і при них, здача в оренду вільних площ і обладнання та інше.

У зв'язку з цим обов'язки операційного менеджера можна розбити на дві групи:

- розробка і реалізація стратегії і напрямів операційної діяльності підприємства;
- розробка й впровадження операційної системи, включаючи розробку виробничого процесу, рішення про місце розташування виробничих потужностей, проектування підприємства, проектування продукту, введення стандартів і норм виконання робіт.

Основна мета розробки системи виробничого менеджменту – це створення комплексного уявлення про функції управління виробництвом на сучасному етапі розвитку економіки України, яке допоможе менеджерам виробничої сфери організувати й успішно розвивати виробниче підприємство та управляти операційною системою, поставляючи на ринок продукцію і задовольняючи запити споживачів. Для досягнення поставленої мети ставляться такі завдання: формування сучасної системи знань про виробничий менеджмент; визначення суті і значення виробничого менеджменту підприємств різної організаційної форми та його ролі в загальній системі ринкових відносин в Україні; створення моделей складових частин (підсистем) виробничого менеджменту та розробка алгоритмів управління процесами і явищами в конкретних ситуаціях, визначених змінами зовнішнього оточення.

Менеджмент виробничого підприємства – це складна багатофункціональна система. Охоплюючи різні напрями діяльності, окремі види менеджменту (підсистеми) спрямовані на виконання певного стратегічного завдання підприємства.

Структурно ця система складається із двох об'єктів: керованого (чим управляти) та керуючого (як управляти?, за допомогою чого?). Керований об'єкт складається із трьох компонентів: склад елементів (функцій) менеджменту; структури (логіки) реалізації функцій; результати функціонування. Керуючі структурні одиниці містять: стратегію, політику; функції управління; організаційну структуру; показники діяльності (ефективність витрат).

Система менеджменту виробничого підприємства представлена структурними складовими – підсистемами функціональних менеджментів, які різняться між собою направленістю діяльності в ринкових умовах та певними

цілями з точки зору виконання підприємством своєї стратегії: стратегічний менеджмент; маркетинг-менеджмент; кадровий менеджмент; фінансовий менеджмент; інноваційний менеджмент, екологічний та інформаційний менеджмент.

Формування системи виробничого менеджменту підприємства в умовах адаптації до ринкових умов повинно ґрунтуватися на організаційно-економічних, правових, технічних заходах, направлених на перетворення структури управління, форми власності, правового статусу підприємства, здатних привести підприємство до фінансового оздоровлення, збільшення обсягів випуску конкурентоспроможної продукції, підвищення ефективності виробництва і створення здорового соціального клімату в організації, тобто та система заходів, яка забезпечує усунення протиріччя між вимогами зовнішнього середовища (ринку) і застарілою логікою поведінки підприємства.

Проведення цього процесу також дозволить забезпечити:

- створення ефективної структури виробництва шляхом збільшення частки виробництв, які мають закінчений технологічний цикл і покращують використання природно-ресурсного потенціалу;

- технічне оновлення виробництва, впровадження більш нових, більш ефективних ресурсозберігаючих і екологічно-безпечних технологій, підвищення якості і технологічного рівня продукції, освоєння нових конкурентоспроможних на зовнішньому ринку її видів;

- розвиток виробництва для задоволення потреб міжгалузевої кооперації, підвищення збалансованості економіки і зменшення зовнішньоекономічної залежності України

Підприємства повинні чітко розуміти, що для того, щоб діяти на більш високому рівні використання ресурсів і повністю вивільнити підприємницький потенціал усередині себе, їм необхідно радикально переглянути погляди на потенціал розукрупнення і, як наслідок, на підтримку малого бізнесу.

Результати теоретичних і практичних досліджень показують, що проблемами процесу створення виробничого менеджменту є:

- відсутність необхідних ресурсів і, зокрема, відсутність висококваліфікованих кадрів сучасних менеджерів;
- складність в питанні про частку управляючих в акціях великих компаній і в справі врегулювання питань володіння;
- пристосованість управляючих до іншої культури дій в умовах нестабільності, до прийняття на себе відповідальності і, перш за все, подолання таких негативних явищ стилю керівництва, як побоювання перемін; відсутність ринкових орієнтацій; нерозуміння причин кризового стану підприємства; довіра тільки власним уявленням про структурну перебудову.

Особливе значення для України на сьогодні має створення структури корпоративного управління, тому що багато великих промислових підприємств в ході структурної перебудови орієнтуються на утворення корпорацій. Оскільки цей процес тільки набуває своєї значущості, слід розглянути суть корпоративного управління, враховуючи головні ознаки чи елементи: основні учасники корпоративного середовища; основні групи акціонерів; склад ра-

ди директорів; законодавчі обмеження; вимоги до розкриття інформації; корпоративні дії, які вимагають згоди акціонерів; механізм взаємодії між головними учасниками.

Корпоративне управління в умовах створення ринкових відносин відрізняє наявність як певних індивідуальних рис, зумовлених особливостями суб'єктів господарювання, так і елементів, які можна взяти із тієї чи іншої існуючої моделі. В цьому плані корпоративне управління українських промислових підприємств, як показують результати теоретичних досліджень, відрізняє відносна нерозвиненість та непродуманість організаційно-економічного механізму адаптації до реалій перехідних процесів, які відбуваються в країні; дезорганізованість та непоінформованість акціонерів.

Якісними характеристиками виробничого менеджменту можна назвати такі його складові, як організаційні форми, функції управління виробництвом, профіль вимог до виробничих менеджерів. Через те, що значна частина промислових підприємств знаходиться на стадії приватизації, важко говорити про яку-небудь сформовану модель. Про вдосконалення корпоративних відношень на конкретних підприємствах можна буде говорити тільки у випадку вдосконалення їх на рівні держави, але на даному етапі підприємствам необхідно проводити активну пояснювальну роботу серед акціонерів з метою більш повної реалізації їхніх прав.

Економічна діяльність сучасного українського виробничого підприємства характеризується наступними відмінними особливостями: неконкурентноспроможність і висока собівартість продукції; труднощі з реорганізацією підприємства; низька заробітна платня робітників (затримка з її виплатою); збитки від нестабільного законодавства в галузі оподаткування; затратний характер виробництва продукції; необґрунтовані затрати на утримання великого штату управлінського персоналу, допоміжних служб; відсутність висококваліфікованих спеціалістів в галузі фінансової стратегії, оподаткування, маркетингу; втрати інтелектуального потенціалу; відсутність значних іноземних інвестицій; відсутність обігових коштів для подальшого розвитку виробництва і таке інше.

Якісні перетворення у виробничих системах підприємств неможливі без упровадження організаційних інновацій, кінцевою метою яких повинен бути організаційно-економічний механізм функціонування в умовах ринкового оточення. Мова йде не тільки про вдосконалення структури управління, але й про застосування більш прогресивних форм організації праці та виробництва, які відповідали б новим економічним відносинам.

Будь-яке організаційне нововведення так чи інакше займає інтереси людини на виробництві, впливає на змістовність, привабливість та умови праці, матеріальну та моральну задоволеність нею, тобто є важливою передумовою створення нової системи управління, головна мета якої – активізація людського фактора.

Системна концепція організаційної перебудови на підприємстві дає можливість пов'язати три сфери: організацію речової частини виробництва,

організацію праці, організацію управління і показує необхідність комплексного рішення цих питань.

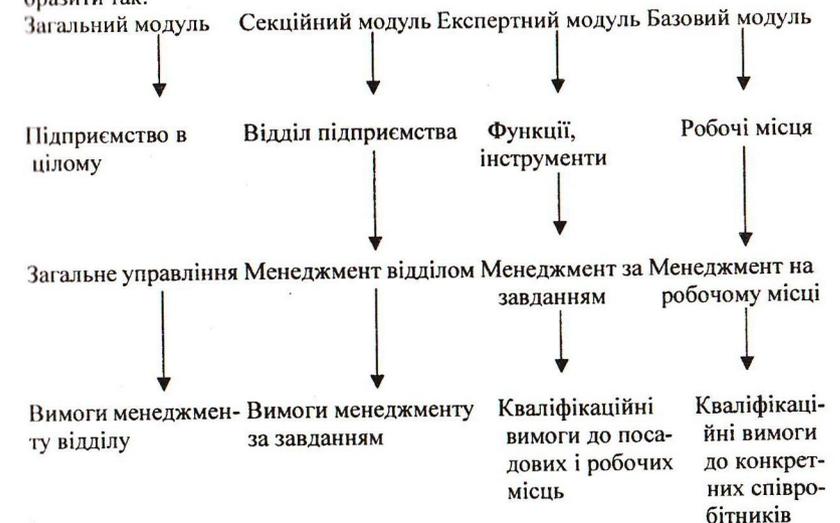
Важливою передумовою для виконання всіх вимог, які стоять в основі створення сучасної організації, є вибір адекватної мети внутрішньої формальної і функціональної структуризації. Основними принципами побудови організації повинні бути:

- принцип модульної побудови (за функціями);
- принцип професійної орієнтації.

Принцип модульної побудови забезпечує адаптивність структурних компонентів. З цієї причини вертикальна структура визначається загальними для усієї системи складовими. Відправним пунктом для відбору складових, а тим самим і питань, які розглядаються в модулях вертикальної структури підприємства, є ланцюжок створення вартості на діючому підприємстві.

Принцип професійної орієнтації відображається в горизонтальній структурі. Мета створення вертикально-горизонтальної структури – дати зрозуміти керівникові як успішно приймати рішення, вирішувати завдання, брати на себе відповідальність і діяти на конкретній посаді і конкретному робочому місці. При цьому потрібно мати на увазі, що для виконання роботи, тобто прийняття рішень, вирішення завдань і виконання зобов'язань, кожному співробітникові потрібно оволодіти функціонально орієнтованими знаннями і навичками на усіх рівнях ланцюжка процесу створення вартості (управління, планування, менеджмент фінансів, бухгалтерія і т. інше).

Запропонована інваріантна структура сприяє розвитку культури менеджменту та підприємницького мислення, поведінки і дій, засвоєнню, поглибленню та розширенню вмінь і навичок. Схематично її суть можна відобразити так:

Таким чином, побудова виробничого менеджменту дозволяє виробити поведінку, компетенцію в прийнятті рішень та вирішення завдань, необхідних для відповідних рівнів керівників і працівників різних служб. Перевагами такої структури є також можливість концентрації дії на кожному функціональному напрямку підприємства, виключення дублювання дій, установлення стійких та надійних комунікаційних зв'язків з подальшою оптимізацією інформаційних потоків і виходом на застосування сучасних інформаційних технологій для автоматизації процесу управління і забезпечення підтримки рішень на кожному рівні підприємства. Все це знаходить відображення в розробленій концепції структури виробничого менеджменту.

Література

1. Бритченко И.Г. Системность банковского дела и реальный капитал. – Донецк: ИЭПИ НАН Украины, 1998. – 134с.
2. Менеджмент организации. Учебное пособие. Румянцева З.П., Саломатин Н.А. и др. – М.:ИНФРА-М, 1997.- 432 с.
3. Фатхутдинов Р.А. Разработка управленческого решения: Учебное пособие.- М.: ЗАО "Бизнес-школа" "Интел – Синтез", 1997.-208 с.
4. Федулова Л.І. Організаційно-економічні моделі багатофункціонального управління виробничою діяльністю на основі сучасного менеджменту.- Миколаїв: Вид-во УДМТУ, 1997.- 170 с.
5. Мескон М.Х., Альберт М., Хедоури Ф. Основы менеджмента. Пер. с англ. – М.: "Дело", 1992.-702 с.

УДК 658.7

ЛОГІСТИКА ЯК МЕТОД УПРАВЛІННЯ В ЗАГАЛЬНОМУ КОНТЕКСТІ ТОВАРОРУХУ

Андрій Бурсаков

Дана стаття присвячена висвітленню наукових позицій щодо визначення ролі і місця логістики в умовах економічних перебудов вітчизняної економіки; визначено поняття маркетингової логістики і її місця в забезпеченні ефективного товароруху, запропоновано загальну схему системи поставок, яка описує потік товарів від постачальника до кінцевого споживача.

Проведення економічних реформ в Україні і інших країнах СНД більшість учених і практиків пов'язує з можливостями і результатами використання на всіх рівнях управління народним господарством класичних ринкових інструментів: менеджменту, маркетингу, логістики. Але, як показав досвід реформування вітчизняної економіки, ці наукові дисципліни, які добре зарекомендували себе в стабільній економіці розвинутих країн і навіть їх виходу з періодичних криз і спадів, далеко не зразу, не всюди і не завжди успі-

шно застосовуються в нашій економіці перехідного періоду. Навіть там, де класичні інструменти отримують обмежене використання, вони суттєво модифікуються в наших умовах і в більшості випадків не забезпечують ефективну для суспільства продуктивну діяльність, що є протиріччям замислених реформ [1, с.9].

При цьому звертає на себе увагу той факт, що маркетинг і менеджмент частіше використовуються підприємницькими структурами як більш прийнятні форми та заходи управління господарськими зв'язками та взаємовідносинами з споживачами з метою отримання максимально можливих в будь-якій ситуації доходів і прибутку, незалежно від джерел їхнього утворення.

Логістика ж у більшості випадків виступає як засіб для досягнення цілей і завдань підприємницьких структур. Формально це означає, що логістика, як нейтральний додатковий інструмент, байдужа по відношенню до цілеспрямованості господарських, головним чином торгово-посередницьких структур, призначена тільки для прирощування цільових функцій цих структур (доходу і прибутку), мобілізуючи для цього всі джерела і резерви управління.

Між тим, як показують проведені дослідження, використання логістики як одного з наукових методів управління поточними процесами особливо доцільне і ефективне при виникненні достатньо складних господарських завдань різної спрямованості.

Широке розповсюдження логістики пояснюється необхідністю скорочення термінальних інтервалів і витрат у сфері товарного та грошового обігу в умовах жорсткої конкуренції і адаптації до складної структури мотивацій та пріоритетів споживачів.

Логістика містить діалектичний ряд видів діяльності, який краще за інших включає в себе управління процесами переміщення продукції і товарів, складським господарством і запасами, організацію і управління інформаційними системами, персоналом, нормативно-правове забезпечення, чисельні питання щодо комерційної діяльності, управління фінансами і виробництвом.

Розділяючи позицію ряду науковців, які займаються дослідженнями шляхів вигідної для виробника реалізації певного товару, ми вважаємо, що на сучасному глобальному ринку продати товар інколи буває легше, ніж забезпечити його доставку споживачам. Підприємства повинні вибирати найкращі засоби зберігання і просування товарів та послуг для того, щоб вони були доступні споживачам в необхідному асортименті, в необхідний час і в необхідному місці. Ефективність товаропросування значно впливає як на задоволення запитів споживачів, так і на величину витрат виробника. Слабка система розподілу може звести на нанівець будь-які маркетингові зусилля [2, с.1055].

Для деяких керівників виробничих підприємств товаропросування асоціюється тільки з вантажним транспортом і складами. Але ж сучасна система постачання – це набагато більше. Товаропросування або маркетингова логістика – це діяльність, яка пов'язана з плануванням, виконанням і контролем фізичного переміщення матеріалів, готових виробів, а також інформації,

кових досліджень, а з іншого, користуючись досвідом інших країн, урахувати національні особливості впровадження тієї чи іншої моделі формування і розвитку даного ринку.

Оскільки, згідно статистичних даних, наша країна переходить до якісно нового етапу економічного розвитку, першочерговими завданнями стає вирішення питань щодо ліквідації тих проблем, які виступають перетинами на шляху підвищення ефективності розвитку вітчизняного ринку праці.

ЗМІСТ

ПІДПРИЄМНИЦТВО ТА МЕНЕДЖМЕНТ

Садеков Алімжан Цілі екологічного менеджменту	3
Омелянович Лідія, Бондаренко Світлана, Клименко Олена Зарубіжний досвід підтримки малого підприємництва	7
Андрієнко Володимир, Прігунов Олексій Методи визначення пріоритетів перепроєктування прецедентів бізнес - процесів	16
Антонова Валерія Конкуренція в системі бізнесу	21
Бондаренко Світлана Джерела інвестування малого бізнесу	27
Брітченко Ігор Концепція виробничого менеджменту підприємства	31
Бурсаков Андрій Логістика як метод управління в загальному контексті товароруку	36
Войтюшенко Наталія Автоматизовані інформаційні системи – тенденції розвитку	41
Волощук Вікторія Удосконалення управління продукцією на малому підприємстві	47
Воробйова Олена Проблеми впровадження стратегічного управління персоналом у вітчизняних підприємствах	54
Гречина Ірина До питання вдосконалення функціонування інвестиційного менеджменту ..	59
Донець Любов Організація управління підприємством з урахуванням особливостей ринкової економіки	64

Шеремет Тетяна	
Ефективність і мотивація праці консультантів	225
Аксьонова Олена	
Управління функціонуванням посередницьких організацій на ринку цінних паперів	230
Кінько Олена	
Обумовленість розвитку ринку праці соціально-економічним розвитком України	235

Наукове видання

ТОРГІВЛЯ І РИНОК УКРАЇНИ

*Тематичний збірник наукових праць
з проблем торгівлі і громадського харчування*
Випуск 12. Том 2

Розглядаються питання сучасної стратегії реформ у торгівлі, стабілізації економіки галузі і відновлення економічного зростання та поліпшення на цій основі добробуту людей. Висвітлюються питання щодо підвищення інвестиційної привабливості підприємств, забезпечення інтеграції української економіки в структуру світового економічного простору.

Scientific publication

Trade and Market of Ukraine

*Topical collection of research papers
on the issues of trade and public catering*
Edition 12. Volume 2.

The problems of the present strategy of trade reforms, stabilization of economy in the branch, resumption of economic growth and people's well-being on the base are under consideration. The issues of increasing the investment attractiveness of enterprises, ensuring the Ukraine's economy integration into the world's economic environment structure are enlightened.

Відповідальний за випуск	<i>Л.І. Донець</i>
Технічний редактор	<i>О.І. Шелудько</i>
Ст. редактор	<i>Ю.С. Статінова</i>
Редактори	<i>Л.Г. Мельникова</i> <i>Л.В. Селікова</i>
Коректор	<i>Л.Я. Плахтій</i>
Комп'ютерна верстка	<i>Л.А. Волкова</i>

Підписано до друку 16.07.2001
Формат 60x84/16. Друк різнографія. Гарнітура "Таймс".
Умов.друк.арк. 15.3 Тираж 300 прим.

Адреса редакційної колегії збірника:
83050, Донецьк, вул. Щорса, 31
Донецький державний університет економіки і торгівлі
тел. 93 – 34 – 31; 337 – 95 – 60